

C126 – ECO13

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2007-2008

31 januari 2008

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ECONOMIE, WERK EN SOCIALE ECONOMIE

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Koen Van den Heuvel tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de evaluatie van de jeugdwerkloosheidsplannen door federaal minister Piette

Vraag om uitleg van de heer Eric Van Rompuy tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de regionalisering van de arbeidsmarkt

Voorzitter: de heer Eric Van Rompuy

Vraag om uitleg van de heer Koen Van den Heuvel tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de evaluatie van de jeugdwerkloosheidsplannen door federaal minister Piette

Vraag om uitleg van de heer Eric Van Rompuy tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de regionalisering van de arbeidsmarkt

De voorzitter: Dames en heren, er staan twee vragen op de agenda die verband houden met de regionalisering van de arbeidsmarkt. Er was enerzijds de verklaring van minister Piette en anderzijds zijn er de standpuntbepalingen van de minister-president en van minister Vandenbroucke over de materie naar aanleiding van de studie van het federale Planbureau.

De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik heb deze vraag al een aantal weken geleden ingediend. De nieuwe federale minister van Werk, de heer Piette, verdedigde in een van zijn eerste kranteninterviews een stelling die bij mij een aantal vragen oproept. Hij heeft een punt dat er de voorbije jaren te veel arbeidsmarktmaatregelen zijn opgestart op de verschillende niveaus. Enkele jaren geleden, in een ander leven, werkte ik bij de Nationale Bank en ik heb ik mee voor de Hoge Raad voor de Werkgelegenheid een dikke turf helpen schrijven. Het ging om een inventaris van de verschillende maatregelen. De heer Jadot, toenmalig secretaris-generaal van het ministerie van Arbeid en Tewerkstelling en van PS-strekking, sprak toen over de matten in de moskee.

Minister Frank Vandenbroucke: Wat is het verband met de matten in de moskee?

De heer Koen Van den Heuvel: Hij gebruikte voor de verschillende arbeidsmarktmaatregelen in ons land het beeld van de matten in de moskee die allemaal door elkaar en opgestapeld liggen. Minister Piette heeft een punt dat dit moet worden bekeken. Hij zei in hetzelfde interview dat er een bilan moet worden opgemaakt. Ik citeer: "Wat we nodig hebben is een becijferd bilan van alle regionale maatregelen, een bilan dat duidelijk maakt waar de verschillen liggen tussen de regio's en waar er aanpassingen nodig zijn. Als het nodig is, kom ik in februari zelf met aanpassingen."

Ik ga ermee akkoord dat er een evaluatie moet worden gemaakt. Als men de hand in eigen boezem steekt, moet men vooral op het eigen niveau blijven. Er moet coördinatie zijn tussen de verschillende niveaus en er mogen geen tegenstrijdige maatregelen zijn. Ik ga ermee akkoord dat er naar complementariteit moet worden gestreefd. Ik stel me toch enkele vragen bij de teneur van het interview: het was nogal bevoogdend. De laatste tijd horen we dat steeds meer. Ik heb geen problemen met de opencoördinatiemethode, maar wanneer begint de bevoogding?

Mijnheer de minister, bent u ondertussen gecontacteerd door minister Piette om samen de maatregelen te evalueren? Zo ja, hoe verloopt dat? Wat verwacht de federale minister van de regionale ministers van Werk? Zal er een grote evaluatie komen van de verschillende beleidsplannen met betrekking tot werk en werkloosheid? Wat vindt u zelf van de teneur van het interview van minister Piette?

De heer Eric Van Rompuy: Mijnheer de minister, mijn vraag heeft betrekking op de regionalisering van de arbeidsmarkt en het standpunt van de Vlaamse Regering daarover. Minister Vandenbroucke, u bent in 2004 naar Vlaanderen gekomen met de boodschap: "Ik kom naar Vlaanderen om de arbeidsmarkt te regionaliseren". U wilde dat het arbeidsmarktbeleid naar de deelstaten werd overgeheveld. Dat stond eigenlijk niet in de resoluties van het Vlaams Parlement, wat zeer eigenaardig is. Dat ging daar helemaal aan voorbij. Door uw komst naar Vlaanderen is dat in het Vlaamse regeerakkoord gekomen en is dat een verworvenheid in verschillende Vlaamse partijen. Dat komt de volgende weken en maanden aan bod in de Octopuswerkgroep. Er zijn steeds meer argumenten voor.

Mijn vraag heeft betrekking op de twee verklaringen die zijn afgelegd door u en door de minister-president naar aanleiding van de studie van het Planbureau, die zegt dat er tussen 2006 en 2012 195.000 jobs gecreëerd worden, maar dat de beroepsbevolking maar zal toenemen met 76.000. Minister-president Peeters verklaarde in een interview in De Tijd dat, om die kloof tussen de 195.000 jobs en de groei van de bevolking met 76.000 te dichten, het waarschijnlijk nodig is om werknemers uit Brussel en Wallonië de kans te geven om in Vlaanderen te werken en dat Vlaanderen een veel sterker activeringsbeleid zal moeten voeren ten aanzien van werklozen en ouderen.

Wallonië kent een omgekeerd probleem. Tussen 2006 en 2012 zullen er in Wallonië maar 65.000 jobs bijkomen, maar de beroepsbevolking neemt er met 91.000

toe. De beide regio's, Wallonië en Vlaanderen, beschikken over een totaal ander arbeidsmarktprofiel in de volgende jaren. Volgens minister-president Peeters is de conclusie dan ook simpel: we moeten absoluut die hefboomen in Vlaanderen in handen krijgen omdat we met een krapte zitten. Op die manier moeten we een aantal instrumenten inzetten om dat op te vangen, anders kunnen we de volgende jaren geen topregio worden die economische groei kan ontwikkelen en daar de nodige arbeidskrachten voor kan leveren.

Mijnheer de minister, u hebt in een interview in De Standaard, ook naar aanleiding van de studie van het Planbureau, argumenten voor een regionalisering van het arbeidsmarktbeleid ontwikkeld. U zegt dat Wallonië en Brussel vandaag dubbel zoveel werklozen hebben als Vlaanderen en dat het duidelijk is dat de werklozen in de verschillende gewesten anders moeten worden gemobiliseerd.

Het blijft onduidelijk wat men bedoelt met de regionalisering van de arbeidsmarkt. In een interview vorige week-end met de heer Tobback en mijn broer Herman, werd aan mijn broer gevraagd wat volgens hem een grote staatshervorming was. Hij heeft daarop geantwoord: het sp.a-standpunt over de regionalisering van de arbeidsmarkt. Maar daar is ook een evolutie in. Er was het standpunt van voormalig minister Vande Lanotte van enige tijd geleden, waarin hij op de duur ook de RVA deels wilde opsplitsen en financieren met een verdeelsleutel. De RVA zou worden opgesplitst in drie delen met een dotatiesysteem met een hele responsabilisering van de deelstaten, zelfs op het vlak van het werkloosheidsbeleid. Dat standpunt heb ik niet vaak meer horen vertolken.

De vraag is nu de volgende. De bevoegdheid voor de arbeidsmarkt, zeker de beschikbaarheid en de controle en de sancties, moet in uwen hoofde en in hoofde van velen, tot de bevoegdheden van de gewesten behoren. Maar wat bijvoorbeeld met een mogelijke gewestelijke variatie in werkloosheidsuitkeringen? Wat met het bonussysteem waarover de heer Letermé ooit heeft gesproken? Als de werkloosheid in een bepaalde regio sneller daalt dan het gemiddelde, zorgt die regio eigenlijk voor minder werkloosheidsuitkeringen. Die bonus zou kunnen worden ingezet om de arbeidsmarkt in die deelstaat te activeren.

Er zijn debatten gevoerd over een gedifferentieerde lastenverlaging op arbeid, niet helemaal maar in gradaties. Een aantal mensen van mijn partij hebben dat naar voren gebracht. Onder meer de heer Van den Heuvel heeft daar ooit een partijstandpunt over verwoord. In de nota-Verhofstadt wordt bijvoorbeeld gesproken over de regionalisering van het tijdskrediet en het brugpensioen.

Wat bedoelt men met responsabilisering? In het jaarverslag van de RVA staat dat het budget van de RVA nu

bijna 8 miljard euro bedraagt, een enorm bedrag. Wat is het responsabiliseringselement ten aanzien van de financiering van de deelstaten? Kan men een deel daarvan financieren ofwel met eigen middelen ofwel met dotaties? Kan men met een enveloppesysteem werken zoals in het onderwijs? Er zijn heel wat mogelijkheden. Onderwijs heeft men ook overgeheveld met enveloppes, verdeelsleutels enzovoort. Kan men een gelijkaardig systeem ontwikkelen voor de werkloosheid, of moet die financiering volledig nationaal blijven? Kunnen de regio's niet op een of andere manier worden geresponsabiliseerd?

Al deze vragen worden gesteld in alle Vlaamse partijen. Tot waar willen we gaan? Als we regionaliseren, moet dat zijn om een doel te bereiken, namelijk de arbeidsmarkt flexibeler maken, zeker niet de solidariteit met Brussel of Wallonië verbreken, maar iedereen de kans geven om de arbeidsmarkt te organiseren op maat. Wat is hierin het standpunt van de Vlaamse Regering?

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mijnheer de voorzitter, het zijn twee nogal verschillende vragen. De eerste vraag is een reactie op een standpunt uit een interview van iemand anders. De tweede vraag is een vraag naar wat ikzelf denk. Dat is gemakkelijker te beantwoorden.

Ik heb de interviews gelezen die minister Piette heeft gegeven. Ik heb zeer veel achting voor deze man. Hij is een goede onderhandelaar, een goed syndicalist, kent zijn dossiers en je kunt er akkoorden mee sluiten. Ik ben niet goed in staat om op basis van zijn kranteninterviews precies in te schatten wat hij wenst, en ik kan niet inschatten of zijn kranteninterviews het standpunt weergeven van de hele federale regering, dan wel een individueel standpunt.

Ik heb hem naar aanleiding van zijn kranteninterviews een brief gestuurd op 16 januari. Ik citeer er een stuk uit: "Via de media heb ik kennis kunnen nemen van uw ambities voor de lopende regeerperiode. Ik kijk uit naar een goed overleg met u. Zo wenst u een vereenvoudiging in de banenplannen door te voeren, ten minste in zoverre het om maatregelen gaat inzake jongeren. Ik veronderstel dat u het hier hebt over de federale banenplannen, waarbij in lastenverminderingen voorzien wordt en diverse interventies bij formules van alternerend leren. Hierbij deel ik uw mening dat we constant moeten bewaken of goedbedoelde maatregelen omwille van de complexiteit hun doel niet voorbijschieten. Daarnaast stelt u ook dat de regionale acties voor jongeren aan evaluatie toe zijn. Zeer recent, op 1 januari 2008, is een nieuwe aanpak van de bemiddeling en begeleiding van werkzoekende jongeren in Vlaanderen opgestart, waarbij we lessen hebben getrokken uit selectieve expe-

rimenten in Vlaamse steden en gemeenten met hardnekkige jeugdwerkloosheid. Het is te vroeg om het effect van deze nieuwe, brede aanpak in Vlaanderen vast te stellen, maar ik kan u wel geruststellen dat de Vlaamse acties inzake jeugdwerkloosheid constant kritisch worden opgevolgd en geëvalueerd, onder andere door de sociale partners, vertegenwoordigd in de raad van bestuur van VDAB en in VESOC (het Vlaams Economisch en Sociaal Overlegcomité). We willen u vanzelfsprekend graag informatie bezorgen over onze eigen evaluaties.”

Met die brief wilde ik duidelijk maken dat ik graag snel in overleg treedt met mijn collega. U voelt ook aan die brief dat ik een onderscheid maak tussen wie wat evalueert. Ik vind dat wij ons huiswerk moeten maken en onze regionale plannen moeten evalueren. Federale plannen moeten in eerste instantie door de federale overheid geëvalueerd worden. Niets belet dat, als ieder voor zich zijn huiswerk heeft gemaakt, men alles nog eens samen legt.

Ik heb er de klemtoon op gelegd dat we in Vlaanderen met een nieuwe, brede aanpak zijn gestart van de jeugdwerkloosheid. We rollen die start uit. Het veralgemeende jeugdwerkloosheidsactieplan zal inzake implementatie van nieuwe benaderingen pas na de zomer helemaal zijn uitgerold. De eersten die volledig gevat zullen worden door een volledig nieuwe aanpak inzake jeugdwerkloosheid bij de VDAB, zullen de schoolverlaters zijn na de zomer. Het is hoe dan ook te vroeg om dat te evalueren.

Ik kan wel alle elementen geven van evaluatie van de experimentele fase in de dertien steden en gemeenten. U weet dat ik altijd heel voorzichtig ben geweest omdat ik vind dat er te veel euforische berichten zijn verspreid. Ik heb dat altijd wat vervelend gevonden. Globaal genomen is er een positieve impact. Er vallen dingen uit te leren, ook in positieve zin. Ik heb me voorgenomen om geen grote dingen te zeggen over die dertien steden en gemeenten vóór maart-april. Pas in die periode krijg ik immers een echt overzicht omdat de trajecten waar de jongeren in zitten, pas tegen dan afgesloten zijn. Ik kan minister Piette vandaag wat elementen geven over wat we punctueel besluiten uit de dertien steden en gemeenten. Ik kan hem zeggen wat we opgestart hebben. Als ik hem in april ontmoet, kan ik een wat breder en systematischer bilan geven, maar dan kan ik nog altijd niets zeggen over de nieuwe aanpak. Ik wil hem wel het liefst zo snel mogelijk ontmoeten. Ik ga ervan uit dat ik binnkort een antwoord krijg.

Ik heb wel een uitnodiging voor het evaluatiecomité van de sluitende aanpak en de opvolgingsprocedure voor werkzoekenden die is afgesproken in 2003. Dat comité komt eerstdaags samen, en dat gebeurt regelmatig. In dat verband heb ik hem ook een aantal praktische vragen gesteld, maar dat is niet ter zake.

Ik wil als brug tussen dit en het volgende punt, een bedenking geven over de complexiteit van de federale banenplannen. Toen ik nog in de federale regering zat, heb ik samen met minister Onkelinx, premier Verhofstadt en de sociale partners een belangrijke vereenvoudiging doorgevoerd van het stelsel van de lastenverminderingen. De waarheid is dat het daarna weer ingewikkelder is gemaakt in het kader van het Generatiepact. Dat is een slinger die heen en weer gaat. Je vereenvoudigt, dan wordt het weer ingewikkelder gemaakt, en dan zegt weer iemand dat het eenvoudiger moet. Dat is van alle tijden, maar er is wel een band met het probleem van onze staatsstructuur.

Op federaal niveau is een en ander ingewikkeld en niet stabiel, omdat men zeer moeizame compromissen maakt tussen nogal uiteenlopende objectieven omwille van nogal uiteenlopende situaties. Toen het Generatiepact werd besproken op het federale vlak, vond ik dat men alles moest zetten op lastenverminderingen en maatregelen voor werk voor ouderen. In Brussel en Wallonië zei men dat, als men enig begrip wilde krijgen voor het Generatiepact, men vooral moest tonen dat men in eerste instantie bezig was met maatregelen voor jongeren. Ik vond dat de federale regering dat niet moest doen, ik had liever dat ze meer zou doen voor werk voor ouderen. Er zijn federale compromissen gemaakt. Dat zijn in mijn ogen halve maatregelen, en dat is nooit stabiel als politiek gegeven. Het blijft het voorwerp van relatieve ontevredenheid aan twee kanten.

Ik loop nu al voorop op een staatshervorming, maar als u het mij vraagt, is het ideale scenario na een staatshervorming dat de federale regering zich bezighoudt met algemene structurele lastenvermindering. Voor mij valt daar ook lastenvermindering voor lage lonen onder, namelijk structureel sociale lasten verminderen op basis van de loonhoogte en meer doen voor mensen met lage lonen. Geef al de rest, voor ouderen, jongeren en doelgroepen, aan de gewesten, want de slinger van vereenvoudigen en weer ingewikkeld maken, blijft maar heen en weer gaan.

Het zou beter zijn dat de federale overheid en de federale partners een beleid hebben – dat mag een actief beleid zijn – voor algemene structurele lastenvermindering, lastenvermindering voor mensen op basis van hun loon, extra maatregelen voor lage lonen, zoals er in het verleden al zijn geweest. Geef bijkomende specificatie van doelgroepen en lastenverminderingen in verband daarmee aan de gewesten. Je zult geen landschap in beton krijgen. Het zal in beweging zijn, maar je zult meer stabiliteit in het beleid krijgen. De opvolger van minister Piette zal minder geconfronteerd worden met deze zeer ingewikkelde verzameling banenplannen.

Hoe denken we nu over staatshervorming? Mijnheer de voorzitter, u hebt herinnerd aan 2004, toen ik van het

federale naar het Vlaamse niveau ben overgegaan. Ik heb toen een uitspraak gedaan die toen als zeer ketters werd ervaren bij mensen die veeleer unitair denken, maar ook ketters ten aanzien van het gangbare Vlaamse discours. Dat discours was dat we ons wat betreft de staatshervorming vooral moesten bezighouden met defederaliseren van het beleid inzake de aanvullende tegemoetkomingen in de sociale zekerheid, de kostendekkende tegemoetkomingen, namelijk de gezondheidszorg en de kinderbijslag. Werkloosheid bekeek men enerzijds als een probleem van arbeidsrecht, wat federaal is, en anderzijds als een probleem van uitkeringen, wat federaal is, en verzekeringsuitkeringen.

Er was de doctrine waarbij men verzekeringsystemen federaal hield. Bovendien was er de doctrine dat er een onderscheid moest zijn tussen de controleur, die op een bepaald niveau moet zitten, en de bemiddelaar, ondersteuner, hulpverlener, die op een ander niveau moet zitten. Dat is sinds de jaren zeventig een doctrine in heel ons beleid. Ik heb daarmee gebroken. Ik vraag niet dat de uitkeringen gedefederaliseerd worden, maar de focus in het Vlaamse debat op de kostendekkende tegemoetkomingen, waarbij men niet nadacht over het beleid met werkloosheidsuitkeringen en de hele architectuur er rond, heeft heel weinig grond.

Dat is een dogma, ook in mijn partij. De heren Dehaene en De Batselier zeiden: “Concentreer u op aanvullende tegemoetkomingen, maar hou u niet bezig met de rest.” Ik vond dat een vergissing om zeer veel redenen waar ik niet over zal uitweiden. Ik heb dat tegengesproken en gevraagd om na te denken over werkloosheid en werkloosheidsuitkeringen en de coherentie van het beleid daarover. Dat is niet alleen veel urgenter, maar bovendien misschien zelfs eenvoudiger om te komen tot werkbare oplossingen, onder meer omwille van het verschil tussen gewesten en gemeenschappen. Gemeenschapsbevoegdheden gelden ook in Brussel, en daar zijn er zeer ingewikkelde problemen. Gewestbevoegdheden zijn eenvoudiger te operationaliseren. Als het gaat over werk en werkloosheid, dan spreken we natuurlijk over gewesten. We spreken over iets territoriaals. Dat was toen inderdaad nieuw. Ik ben blij dat wat toen nieuw was en nogal ketters overkwam in sommige kringen, nu bon ton is. Zo ver zijn we.

Mijnheer de voorzitter, ik denk dat het in deze fase in het debat over de staatshervorming belangrijk is dat we nog niet zozeer een heel concreet operationeel schema op tafel leggen, maar vooral grote doelstellingen en aandachtspunten naar voren schuiven. Het gaat als het ware om de benchmarks van wat we willen. Daar maak ik me wat zorgen over. Ik vind dat daar vaak niet zoveel duidelijkheid over bestaat in het debat.

Ik wil beginnen met een heel algemene beschouwing over de omgeving waarin we zitten. We moeten over

een staatshervorming nadenken, met de blik naar buiten gericht. We hebben te maken met een voortschrijdende Europeanisering van ons sociaal beleid en we leven in een globaliserende wereld. Er zijn mensen die zeggen dat in een globaliserende wereld overheden minder belangrijk zijn. Ik geloof het tegendeel. Ik verwijs naar een mooi boek over globalisering van Martin Wolf, editorialist en commentaarschrijver van de Financial Times. Hij is een ‘liberal’ in de marktbetekenis van het woord. Het is een beetje zijn persoonlijke geschiedenis als kind van vluchtelingen uit destijds Centraal-Europa. Martin Wolf is een liberaal, maar zegt dat globalisering fantastisch is en een groot succes zal zijn, op voorwaarde dat er sterke staten en sterke overheden zijn. Ik denk dat dit juist is. Er zijn sterke overheden nodig die hun ding kunnen doen in die wereld.

Eigenlijk moeten we ons de vraag stellen – het is bijna een vraag in zeer abstracte termen – naar governance. Wat zijn de voorwaarden om voor Vlamingen, Brusselaars, Walen en alle mensen die hier wonen of verblijven, maatschappelijk succesvol te zijn in de globaliserende wereld? De voorwaarden zijn sterke overheden en meer in het bijzonder voor België sterke overheden op alle niveaus. Dat discours heb ik twee weken geleden in Knack gehouden en wordt ondertussen overal overgenomen. Dat is verheugend. Alle overheden moeten sterk zijn. Het is belangrijk dat het sterke overheden zijn die solidariteit tussen mensen kunnen organiseren. De overheden moeten elkaars doelstellingen ondersteunen in plaats van elkaar tegen te werken of voor de voeten te lopen.

Het moeten ook overheden zijn die, waar nodig, in staat zijn om maatwerk te leveren. Als het over maatwerk gaat, dan komen we in de buurt van discussies over subsidiariteit. Ik zal dat dadelijk concretiseren. Het is net omwille van het maatwerk dat we argumenten hebben met betrekking tot decentralisering en defederalisering, maar niet alleen omwille van het maatwerk. De overheden moeten solidariteit kunnen organiseren, moeten elkaars doelstellingen ondersteunen en moeten, waar nodig, maatwerk kunnen leveren.

Als ik zeg dat een overheid sterk moet zijn, dan zeg ik niet dat ze veel bevoegdheden moet hebben. Dat is zoals met ministers. Een minister kan veel bevoegdheden hebben maar niet bijzonder sterk zijn, en een minister kan weinig bevoegdheden hebben maar wel sterk zijn. Dat heeft weinig met elkaar te maken. Het beste is natuurlijk beide. Een sterke overheid is niet noodzakelijk een overheid die bijzonder veel bevoegdheden heeft, een sterke overheid is er een met duidelijke bevoegdheden. Ze is ook maar sterk in de mate dat andere overheden haar niet voor de voeten lopen. Sterk betekent ook dat ze de nodige financiële middelen heeft om van haar bevoegdheden reële bevoegdheden te maken, zo niet gaat het om schijnbevoegdheden.

Een debat over staats Hervorming is eigenlijk een debat over kerntaken: wie doet wat en wie doet wat niet. Het is ook een debat over discipline. Eigenlijk hebben we daar voor een deel zelfs geen staats Hervorming voor nodig. Ik vind dat wij elkaar te veel voor de voeten lopen. Er worden te veel initiatieven genomen op het federale niveau waarvan ik denk dat wij daarvoor verantwoordelijk zijn. Ongetwijfeld geldt het omgekeerde ook.

Ik wil het dan in zeer algemene termen hebben over de 'do's en don'ts'. Een 'do' is dat als een stap in de staats Hervorming wordt gezet, dat een robuuste stap moet zijn, geïnspireerd door kerntaken. Leg een kerntaak volledig op een bepaald niveau. Een andere 'do' is te zorgen voor coherentie, ook in het financiële verhaal. Ik zal het nu misschien wat scherp of brutaal stellen, maar we kunnen beter geen staats Hervorming hebben dan een die incoherent is bijvoorbeeld in de verhouding tussen het financierings-, responsabiliserings- en bevoegdheidsvraagstuk. Beeldt u zich in dat de gewesten bevoegd zijn voor activering, maar zonder coherente responsabilisering. Op die manier belanden we van de regen in de drop. Beeldt u zich in dat het sanctiebeleid met betrekking tot werklozen gewestelijk wordt, maar de factuur voor het federale niveau is. Dan kunnen we het beter niet doen. Er moet dus echt coherentie zijn tussen de bevoegdheden, de financieringscapaciteit en de verantwoordelijkheid voor de factuur die wordt veroorzaakt. Dat is heel moeilijk om over te onderhandelen, maar als het niet lukt, kunnen we het beter niet doen.

'Don'ts' zijn halve en wankle stappen. Wat ik nu ga zeggen, is een persoonlijk standpunt en niet dat van de Vlaamse Regering. Ik benadruk dat. Ik ben niet zo enthousiast over stappen waarbij een uitkering deels wordt bepaald door een overheid, maar waarbij de andere overheid er iets aan kan toevoegen. Ik ben er ook niet enthousiast over dat een tarief wordt bepaald door een overheid, maar de andere overheid er ook iets mee kan doen. We moeten daarmee opletten, want het zijn vaak zeer ingewikkelde en wankle constructies. Maar vooral, een democratie leeft alleen maar bij duidelijke verantwoordelijkheden in hoofde van de mensen en de politici. De mensen moeten weten wie er verantwoordelijk is voor het niveau van hun uitkering, en liefst is dat een regering waar ze dan kwaad op kunnen zijn of net zeer tevreden over kunnen zijn. Ik vind dat een nadeel in sommige modellen die worden ontwikkeld. Er wordt steeds meer naar situaties gegaan waarbij voor een bepaald soort tarief of uitkering twee regeringen samen verantwoordelijk zijn. Ik vind dat persoonlijk niet zo goed. Ik vind dat niet altijd verkeerd, maar ik vind het niet noodzakelijk goed. Ik geef een voorbeeld zonder het af te breken. We hebben het, dus laat het ons houden. De uitkering betreffende loopbaanonderbreking wordt federaal bepaald, maar wij voegen er iets aan toe. Als mijn buurvrouw vindt dat dit onvoldoende is of als mijn buurman vindt dat het te veel is, op wie moeten ze dan kwaad zijn? Dat weten ze niet.

Persoonlijk vind ik dat hetzelfde nog voor andere voorstellen geldt, zoals gezinsbijslag. Het zou heel helder zijn als de gezinsbijslag bij een overheid zat en als gemeenschappen daar belangrijke bijkomende financiële tegemoetkomingen op kunnen leggen, bijvoorbeeld voor gezinnen met kinderen die studeren. Dat zijn twee duidelijk verschillende zaken. Ik pleit daarvoor. We kunnen daar ambitieuzer in zijn. Ik vind het democratisch verwarrend als mensen boos kunnen zijn op twee overheden voor hun gezinsbijslag. Ik herhaal dat dit een persoonlijk standpunt is. Een andere 'don't' is een grote prijs betalen voor symbolen.

Ik lees in verschillende interessante publicaties over convergentie en coördinatie. Er zijn mensen die verwijzen naar de opencoördinatiemethode op Europees vlak. Ik kom in de verleiding, mijnheer de voorzitter, om daar lang over uit te weiden, want ik heb zelf hard geduwd aan dit soort systemen. Ik geef daar ook les over aan studenten. Elk jaar maak ik met de studenten een bilan op van de evolutie van de Europese open coördinatie. Ik vind dat er soms licht naar die terminologie wordt gegrepen. Open coördinatie kan op het Belgische niveau worden toegepast. Dit betekent dat er gemeenschappelijke doelstellingen zijn, maar dat op het vlak van de instrumenten en methodes de entiteiten maximaal vrij worden gelaten.

Dat is het Europese verhaal. Wat ik bijvoorbeeld lees in de zeer interessante paper van Guy Verhofstadt, is dat de convergentie op de instrumenten moet zitten. Dat leidt tot heel ingewikkelde constructies en een multiplicatie van overleg dat misschien veeleer verlamd werkt. Dat is ook een van de redenen waarom ik niet houd van gemengde bevoegdheden voor dezelfde uitkeringen.

Als we ons laten inspireren door de opencoördinatiemethode die Europa toepast op een aantal domeinen zoals wetenschapsbeleid, onderwijsbeleid, werkgelegenheidsstrategie, sociale inclusie enzovoort, dan moeten de doelstellingen voor de federatie zijn en moeten de entiteiten nogal vrij worden gelaten in de manier waarop die doelstellingen worden bereikt. De entiteiten moeten wel geresponsabiliseerd worden voor het financiële effect in plus of in min. De gemeenschappelijke doelgerichtheid moet worden vertaald in financiële responsabiliseringsmechanismen en niet in zeer omslachtige convergenties die men op de precieze instrumenten wil zetten en in zeer ingewikkelde overlegmechanismen op de instrumenten. Dat is een filosofische bedenking.

Ik kom dan nu iets dichterbij het verhaal over de arbeidsmarkt. Een kerntakendebat kan worden opgeklaard – ik geef toe dat ik met een heel ruwe borstel schilder – voor wat het sociale aspect betreft door na te denken over de oude sociale kwestie en de nieuwe sociale kwestie. De oude sociale kwestie – die is niet

out met een 't', want die is brandend actueel – draait in essentie over het verzekeren van mensen op financieel vlak en hen te beschermen vooral ook op financieel vlak. De nieuwe sociale kwestie is mensen weerbaar maken, investeren in menselijk kapitaal, investeren in sociaal kapitaal, investeren in zelfredzaamheid van mensen. Denk daarbij aan langdurige zorgafhankelijkheid, veroudering en chronisch zieken. Denk ook aan het klassieke onderwijsverhaal zoals investeren in menselijk kapitaal en weerbaarheid.

Door historische omstandigheden is ons Belgische model zo geëvolueerd dat het federale niveau vooral bezig is met de oude sociale kwestie en de gemeenschappen en gewesten vooral met de nieuwe sociale kwestie. Omdat dit zo is geëvolueerd in de geschiedenis, moet die logica worden doorgetrokken. Een mooi Belgisch model zou er een zijn waarbij het federale niveau de oude sociale kwestie als kerntaak beschouwt. Ik denk dan aan geld voor fatsoenlijke pensioenen en de financiering van een fatsoenlijke ziekteverzekering, waarbij gezondheidszorg natuurlijk veel meer is dan ziekteverzekering. Dat is een zeer genuanceerd verhaal, maar ik ga daar niet op in omdat ik er niet bevoegd voor ben. De nieuwe sociale kwestie zoals onderwijs, opleiding, emancipatie, zelfredzaamheid moet volledig bij de gewesten en gemeenschappen worden gelegd. Daarin zit voor mij een zeer groot stuk van het arbeidsmarktbeleid omdat dit eigenlijk draait rond de integratie van mensen in de samenleving, investeren in menselijk kapitaal, de brug maken tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt. Ik pleit ervoor om dit volledig bij de gewesten en de gemeenschappen te leggen.

Dat kan heel goed gebeuren zonder de solidariteit tussen mensen in vraag te stellen. Dat brengt me concreet bij het arbeidsmarktbeleid. Ik pleit ervoor om de gewesten de volheid van bevoegdheid te geven voor alles wat te maken heeft met de vraag of iemand beschikbaar moet zijn voor de arbeidsmarkt als die een werkloosheidsuitkering krijgt en wat dat concreet impliceert. Dat is echter gemakkelijk gezegd, want het moet met partners worden onderhandeld. Wat mij betreft, moeten de gewesten bevoegd zijn over de notie 'passende dienstbetrekking'. Of de vrijstelling van beschikbaarheid, bijvoorbeeld om te studeren, wordt toegelaten met een werkloosheidsuitkering, wordt nu door de RVA beslist. Dat is een beetje jammer omdat wij daarover zouden moeten kunnen beslissen. Ik denk ook aan de vrijstelling wegens medische problemen. Onze mensen werken met werkzoekenden en kunnen veel beter oordelen over de vraag wie nu eigenlijk beschikbaar kan worden gemaakt en wie om familiale, persoonlijke of medische redenen niet beschikbaar is. Het opvolgen, controleren en sanctioneren zou ook bij de gewesten gelegd moeten worden. Ik ben ook vragende partij om wat nu een niet-bindend advies is met betrekking tot de kwaliteit van herstructureringsplannen, te maken tot een bindend advies. We geven sinds het Generatiepact advies over de kwaliteit van de activering bij het opzetten van een tewerkstellingscel. Maak daar dus een bindend advies van.

Waarom pleit ik voor deze overhevelingen? Op die manier kan humaan maatwerk worden geleverd. Het alternatief is bureaucratische systemen die zijn opgezet met de RVA. Een heel korps ambtenaren bij de RVA controleert het zoekgedrag met een heel ingewikkelde transmissie van gegevens en bevindingen tussen de twee niveaus. Die afspraken lopen goed. Dat zullen de mensen van de VDAB bevestigen. Er zijn geen problemen tussen ons en de RVA, maar de facilitatoren beginnen zich steeds meer bezig te houden met bemiddeling. Ze zeggen aan mensen waar ze zouden kunnen solliciteren, en dat is ook begrijpelijk omdat ze de werkbereidheid willen toetsen. De vraag is echter wie daar verstand van heeft. Het antwoord is: de bemiddelaars van de VDAB natuurlijk. Er is nog een ander alternatief waar ik niet voor ben, namelijk het stilvallen van de uitkeringen. Op die manier zijn we ook af van het probleem, maar ik ben daar geen voorstander van.

Leg doelgroepmaatregelen, zoals lastenverminderingen voor doelgroepen en activering van uitkeringen, bij de gewesten. Het is een anachronisme dat wat te maken heeft met tewerkstellingsprogramma's en bemiddeling en het PWA-gebeuren (de plaatselijke werkgelegenheidsagentschappen) niet onder de bevoegdheid van de gewesten vallen. De federale overheid zet met vele goede bedoelingen schema's op waarbij de OCMW's worden aangezet om mensen opnieuw in de arbeidsmarkt te integreren. Het is altijd opnieuw bijzonder moeilijk om dat ingepast te krijgen in het OCMW-beleid zoals dat in Vlaanderen wordt gevoerd.

De inhoudelijke invulling van outplacement, niet het arbeidsrecht daaromtrent, komt best bij de gewesten. Ik denk dat het ook logisch is dat je de inhoudelijke invulling van het betaald educatief verlof, dat een opleidingsgebeuren is, en de inhoudelijke invulling van industrieel leerwezen, bij de gewesten en gemeenschappen legt, omdat het voor een deel gemeenschapsbevoegdheden zijn. Ik denk dat je het hele sociale-economiegebeuren en maatschappelijk verantwoord ondernemen aan de gewesten moet geven. De sociale economie is een gruwelijk ingewikkeld kluwen door een combinatie van gewestelijke en federale bevoegdheden. Ik denk dat de federale overheid zich in België niet moet bezighouden met zoiets als diversiteitsbeleid, laat de gewesten en gemeenschappen zich daarmee bezighouden.

Ik ben genuanceerd over loopbaanonderbreking en tijdskrediet omdat dat in mijn ogen zeer sterk samenhangt met sociaal recht en arbeidsrecht. Ik ben er niet voor dat we arbeidsrecht regionaliseren, hoewel er argumenten pro zijn, namelijk de band met gezinsbeleid, maar ik zou loopbaanonderbreking en tijdskrediet federaal houden omwille van de nauwe band met arbeidsrecht.

Het instappen in een brugpensioen en de regeling ervan, laat je beter federaal, want dat is zeer sterk verbonden met het sectoraal overleg. Maar ik heb ook

gezegd dat de goedkeuring van het activerende karakter van een herstructureringsplan en bindend advies bij het gewest moet horen en de beschikbaarheid ook. Wat er met de mensen gebeurt en wat je verwacht van de mensen moet bij het gewest. Ik zeg niet dat dat perfect is, maar dat is een mogelijke benadering.

Leidt dat tot moeilijke evenwichtsoefeningen? Ja. Is dat eenvoudig? Neen, want we zijn een ingewikkeld land. Het heeft echter geen zin als je geen coherente responsabilisering hebt met een soort van bonus-malusregeling, waarbij een gewest dat er dankzij zijn visie op beschikbaarheid, activering, doelgroepenbeleid en sociale economie, in slaagt om meer baten te realiseren dan kosten, daar het voordeel van moet voelen. Een gewest dat meer kosten genereert dan baten, moet daar het nadeel van voelen, anders werkt het niet. Dat is het gevoelige punt. Dat moet coherent uit een onderhandeling komen. Je kunt hierbij gradaties hebben en je kunt verder of minder ver gaan, want een onderhandeling leidt altijd tot een compromis. Maar als het compromis dat je op tafel krijgt, niet coherent is inzake responsabilisering, dan kun je het beter niet doen, want dan bereik je het omgekeerde effect en zal het nog meer de economie van de onbetaalde rekening worden. We moeten daar erg voorzichtig mee zijn. Daarom houd ik dit pleidooi met enige voorzichtigheid en zeker niet euforisch, zeggende dat ik een mirakeloplossing heb.

Mijnheer de voorzitter, in het debat, mede op mijn instigatie, waarin nu veel de nadruk wordt gelegd op het feit dat de gewesten meer zouden kunnen doen, ontstaat de suggestie dat alles wat er aan dynamiek en hervorming moet gebeuren op de arbeidsmarkt, vanuit de gewesten moet komen. Dat is niet mijn mening. Ook in het arbeidsrecht en op het brede domein dat in mijn visie hoe dan ook federaal blijft, zijn hervormingen nodig. Zeggen dat de gewesten een grote verantwoordelijkheid zullen krijgen, wil niet zeggen dat de federale overheid kan zeggen dat de werkloosheid en de arbeidsmarkt niet meer haar probleem is. Ieder moet vanuit dezelfde doelgerichtheid zijn instrumenten gebruiken om dingen op gang te brengen, dat is mijn visie op het verhaal.

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Mijnheer de minister, ik dank u voor het uitgebreide antwoord. Het is deugd-doend dat een minister naar aanleiding van vragen uitgebreid zijn visie toelicht, want dat toont respect voor het parlementaire werk.

Ik kreeg uit uw antwoord niet de indruk dat minister Piette zelf actief de ministers heeft samengeroepen om zijn visie te bespreken.

Minister Frank Vandenbroucke: Dat klopt.

De heer Koen Van den Heuvel: In uw antwoord over uw visie op de staatshervorming staan uw uitgangspun-

ten heel sterk. Het is heel belangrijk om vanuit de grote principes te vertrekken, maar ik vrees dat dat te weinig wordt gedaan. Nu zitten we veeleer in een stop and go-beleid, waarbij de vraag wat de politieke haalbaarheid is, de leidraad is en niet het kerntakendebat.

Omtrent uw doelstellingen en de praktische invullingen had ik een vraag. U bent voorstander van de volledige bevoegdheid en financiële verantwoordelijkheid, in tegenstelling tot de halve of wankel stappen. U geeft het voorbeeld, wat een van de denksporen was, om voor de uitkeringen een federale sokkel te maken, met een gewestelijke toeslag. Een andere denkspoor is de kortdurige werklozen federaal te houden, maar als iemand langdurig werkloos is, worden de uitkeringen een gewestelijke aangelegenheid.

Minister Frank Vandenbroucke: Ik ben geen vragende partij voor dit soort halve maatregelen over uitkeringsniveaus: hou dat federaal. Het lijkt eenvoudig te zeggen dat we een onderscheid maken tussen kortdurige en langdurige werkloosheid. Op het niveau van het individu is dat ongelooflijk ingewikkeld en vatbaar voor manipulatie in hoofde van de bestuurders. Wanneer ben je lang werkloos? Er zijn periodes van stuiting en schorsing. Dat zijn al twee tamelijk ingewikkelde begrippen. Dat is zeer gecompliceerd.

Iets anders is wanneer je, als je een bonus-malusregeling concipieert, je zeer sterk de nadruk zou leggen op hoe performant je bent inzake langdurige werkloosheid. Je kunt daar statistische proxy's van ontwikkelen waarover je het eens geraakt in de federatie. Het moet vooral gaan over langdurige werkloosheid. Ik vind niet dat de bonus malus zich op de kortdurige werkloosheid mag richten, want die heeft te maken met de conjunctuurcyclus en die is zeer vatbaar voor schokken. Je kunt statistische proxy's ontwikkelen die robuust en betrouwbaar zijn in de geest van bonus malus, waarbij je een gewest in zekere mate begint te responsabiliseren voor de performantie in het wegwerken van langdurige werkloosheid. Het individu dat langdurig werkloos is proberen te cibleren van het individu dat niet langdurig werkloos is, is bijzonder complex en zeer gevoelig aan hoe je dat definieert. Mensen gaan in en uit de werkloosheid. Beeld u in: ik ben 18 maanden werkloos, ik ga een week werken en word weer werkloos. Ben ik nu langdurig werkloos of niet? Zo zijn er talloze problemen.

De heer Koen van den Heuvel: Ik overloop de verschillende denksporen. Ik kan ook daar uw redenering volgen. De grote stap is natuurlijk het invullen van het bonus-malussysteem. Dat is ook een evenwichtsoefening, en dat is heel complex. Daar zullen we ook definiërmoeilijkheden ondervinden.

Minister Frank Vandenbroucke: Dat is inderdaad ook complex, maar dat moet je op macroniveau doen.

De idee van een inschakelingsbonus, waarbij je op microniveau zou vaststellen dat een gewest een werkloze heeft ingeschakeld, is hopeloos gecompliceerd.

De heer Koen Van den Heuvel: Ik ga ook volledig akkoord met de stelling van de minister over de open coördinatie. Ik ben heel blij dat eens duidelijk is gezegd dat niet alleen in de nota van premier Verhofstadt, maar in heel wat kringen de oplossing om de gewesten sterker te maken en tegelijkertijd ook de federale overheid, opgeld maakt als een soort deus ex machina. Ik denk dat de minister wat dat betreft de puntjes op de i heeft gezet. Ik kan persoonlijk volledig zijn visie ondersteunen dat er een verschil is in convergentie van doelstellingen en convergentie van instrumenten. Dat is een heel belangrijke stelling.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Mijnheer de voorzitter, ik wil terugkomen op de eerste vraag van de heer Van den Heuvel. Ik vind het positief dat de minister assertief de hand uitsteekt. We kunnen dat terecht doen omdat er van het Vlaams werkgelegenheidsbeleid vandaag gunstige cijfers kunnen worden vorgelegd, hoewel de minister daar bescheiden over is. In de dertien steden is aangetoond dat er een verschil is tussen wat daar is gepresteerd en wat de evolutie van de werkloosheidscijfers is in andere steden.

We moeten niet zelfgenoegzaam zijn, want er zijn zeker nog groepen die geen gelijke toegang hebben tot onze arbeidsmarkt. Het zou positief zijn indien een federaal minister daaraan wil meewerken door een aantal zaken die binnen zijn bevoegdheid liggen, te proberen te vereenvoudigen of erop af te stemmen. Het mag niet leiden tot een eenheidsworst, want er is ten overvloede aangetoond dat de arbeidsmarkten in de verschillende regio's zo verschillend zijn en dat wat werkt in de ene regio, je niet zomaar kunt overplaatsen naar een andere.

De verschillen zouden ons in de toekomst batig kunnen zijn. Als we de tekorten aan invulling van arbeidsplaatsen in Vlaanderen kunnen opvullen met werkzoekenden uit andere regio's, zal de mobiliteit tussen de regio's in de toekomst belangrijk worden. Dat veronderstelt samenwerking tussen regio's, maar samenwerking veronderstelt dat iedereen zich op hetzelfde niveau vrij engageert om met de andere te gaan praten. Je moet dat niet van boven uit proberen op te leggen, zeker niet als dat niet tot je bevoegdheid behoort.

Het is de tweede maal op een goede week tijd dat de Vlaamse minister van Werk wordt ondervraagd over uitspraken van een federaal minister. Onlangs meende het duo Reynders-Verhofstadt soloslim te moeten spelen over de grensarbeid in Frankrijk, nu spreekt minister Piette ook al een aantal ambities uit. Dat is eigenlijk soloslim spelen. In een ingewikkeld land als België is het niet verstandig soloslim te spelen. Ik apprecieer de

assertieve wijze waarop de minister zijn hand uitsteekt om de federale minister tot overleg te provoceren. Dit lijkt me nodig en nuttig.

De minister heeft daarnet een zeer interessante uiteenzetting over zijn visie op de staatshervorming gehouden. Hij heeft hierbij een zeer belangrijk woord aangestipt, met name 'kerntaken'. Als het debat over de staatshervorming een debat over de kerntaken is, moet dit debat leiden tot het opstellen van een prioriteitenlijst. Wat onze arbeidsmarkt betreft, tikt de klok. De gemiddelde leeftijd van onze werknemers is 41 jaar. Die leeftijd blijft stijgen. We zien in grote regio's dat de instroom in de arbeidsmarkt de uitstroom niet langer dekt. Indien andere cenakels over de staatshervorming debatteren, lijkt het belangrijk dat de Vlaamse Regering het arbeidsmarktbeleid als een prioritair te behandelen punt op de agenda plaatst. Door de bezieling waarmee de minister de hierover gestelde vragen heeft beantwoord, veronderstel ik dat we over de nodige garanties beschikken.

Het is ook belangrijk dat de minister heeft aangestipt dat er geen automatismen zijn. Dat we over een instrument beschikken, betekent niet dat dit instrument ook effectief werkt. We hebben tevens een visie nodig. We hebben in andere fora al over innovatie kunnen discussiëren. Dat we vandaag over instrumenten beschikken, betekent niet dat we onze instrumenten goed aanwenden. Dat we over meer instrumenten beschikken, betekent niet dat ze bij gebrek aan visie toch goede resultaten zullen opleveren.

Het verhaal van de minister is coherent. Hij legt terecht de nadruk op het belang van een oplossing voor Brussel. Veel van de voorstellen die met betrekking tot de staatshervorming worden gelanceerd, raken niet aan de hete brij van de Brusselse problematiek. De minister stelt voor in Vlaanderen, in België en in Brussel een beleid te voeren. Dat geldt niet voor alle voorstellen die in dit verband al zijn gelanceerd.

We hebben het hier al over een bonus-malussysteem gehad. Als we de gewesten willen belonen, kunnen we dit het best op basis van onderling overeengekomen doelstellingen doen. Dit lijkt me een interessant denkspoor om de gewesten te responsabiliseren. We moeten er alleen over waken dat dit systeem niet tot op het microniveau afdaalt. Indien bepaalde suggesties worden gevolgd, zou het bonus-malussysteem betrekking hebben op de individuele uitkeringen van mensen. Dit kan de bedoeling niet zijn. De mensen mogen niet het slachtoffer worden van omstandigheden waar ze zelf geen vat op hebben.

Wat het belangrijke onderscheid tussen de arbeidsmarkt en het arbeidsrecht betreft, heeft de minister naar de Vlaamse premies verwezen. De premie voor loopbaanonderbrekingen is een federale bevoegdheid. Binnen het VESOC zijn een aantal Vlaamse thematische premies tot

stand gekomen. De minister wil alle zaken die betrekking hebben op het doelgroepenbeleid naar het gewestelijk niveau overhevelen. Ik vraag me af in welke mate de Vlaamse thematische premies als doelgroepgerichte premies kunnen worden beschouwd. Misschien gaat het om een versterking van het gezinsbeleid. Ik hoop dat de minister hier nog wat duidelijkheid over kan scheppen.

De voorzitter: Mevrouw De Ridder heeft het woord.

Mevrouw Annick De Ridder: Mijnheer de voorzitter, ik vind de idee van een bonus-malussysteem alvast positief. We moeten natuurlijk beseffen dat de regionalisering van het arbeidsmarktbeleid een tweesnijdend mes is of kan zijn. Door de regionalisering zouden de regio's hun vat op de andere regio's deels verliezen. Dit is een risico. Het federale bestuursniveau kan een activeringspolitiek voeren en kan beloningen toekennen aan de regio's die voor de nodige activering zorgen. De invulling mag zich evenwel niet op het microniveau situeren. Dit lijkt me haast onmogelijk.

Arbeidsmigratie of economische migratie blijft een heikel punt. Dit dossier ligt momenteel op de federale onderhandelings tafel. Mijns inziens is het belangrijk dat Vlaanderen zich op tijd en met een eigen inbreng bij het debat aansluit. We moeten afwachten hoe die migratie concreet zal worden ingevuld. We hebben zelf gezien hoe de Canadese overheid dit heeft aangepakt. Dat is geen eenvoudig systeem. We kunnen niet de ene dag voor economische migratie kiezen en de volgende dag die mensen toelaten om onze knelpuntvacatures in te vullen. Om dit een kans op succes te geven, moeten we in begeleiding en in toeleiding naar de bedrijven voorzien en moeten we de bedrijven stimuleren om die mensen aan te werven. Op dat vlak komt het Vlaams bestuursniveau op de proppen. Indien de federale overheid voor arbeidsmigratie opteert, zou ik de minister willen vragen dit nauwgezet op te volgen. Onze regio moet hier nauw bij worden betrokken. We moeten de kans krijgen onze zorgen ter sprake te brengen.

De heer Eric Van Rompuy: De minister heeft daarnet terecht naar het belang van een financieel coherent beleid verwezen. Responsabilisering is essentieel. Indien niet in de nodige coherentie wordt voorzien en indien de stap van bevoegdheidsoverdracht naar responsabilisering niet wordt gezet, heeft de hele operatie niet veel zin.

De minister is van oordeel dat de hoogte van de uitkeringen een federale bevoegdheid moet blijven. Hij heeft dit met een aantal voorbeelden geïllustreerd. Het gaat vooral om het arbeidsrecht. Als ik naar het budget van de RVA kijk, zie ik dat 60 procent naar werkloosheidsuitkeringen, 17 procent naar brugpensioenen, 10 procent naar activeringsmaatregelen, 8 procent naar tijdskredieten en loopbaanonderbrekingen en 4,7 procent naar tijdelijkewerkloosheidsvergoedingen gaat. De vraag is welk deel van deze massa voor een bonus-malussysteem

kan worden ingezet. Indien de financiering een nationale zaak blijft, is de vraag dan weer hoe de responsabilisering op macroniveau kan worden georganiseerd. In dat geval blijft de hoogte van de uitkeringen en de organisatie van de tijdskrediet- en brugpensioenstelsels immers een federale bevoegdheid.

Ik weet dat de concrete invulling tijdens onderhandelingen vorm zal krijgen. Volgens de minister heeft het geen zin indien we er niet in slagen de beschikbaarheid en de activering als kosten en baten te ontleden. Hoe zit het met de financiering? De minister heeft naar de doelgroepen verwezen. Dit zou een oplossing kunnen bieden. De deelstaten kunnen eventueel bepaalde lastenverlagingen doorvoeren. Wat betekent dit precies? Gaat het om premies of gaat het om een daling van de sociale lasten? Dit laatste zou een differentiatie van de lasten in functie van de doelgroepen inhouden. Over de financiering van de arbeidsmarkt is nog niets beslist.

Langs Waalse kant is niemand gekant tegen de mogelijkheid zelf over de beschikbaarheid op de arbeidsmarkt, over de vrijstellingen, over de controle of over de sanctieringen. Ze koppelen hier geen financiële responsabilisering van de deelstaten aan. Aangezien het geheel een coherent verhaal moet vormen, blijf ik op mijn honger zitten. Ik beweer niet dat mijn partij de oplossing kan bieden, maar we moeten de budgetten in de gaten houden. De RVA heeft haar budget onlangs nog eens ontleed. Momenteel gaat 48 procent naar Vlaanderen en 40 procent naar Wallonië. In Wallonië ligt de werkloosheidsgraad natuurlijk een stuk hoger.

De minister vindt dat het activeringsbeleid naar de deelstaten moet worden overgeheveld. Activering houdt evenwel stimulering in. Indien de financiering een federale bevoegdheid blijft en we enkel met een marginaal bonus-malussysteem kunnen werken, zal de arbeidsmarkt in het zuiden niet dynamischer worden. De grotere responsabilisering van de Waalse overheid blijft nochtans een van onze grote doelstellingen. Volgens de filosofie van de minister horen onderwijs, opleiding, zelfredzaamheid en de arbeidsmarkt bij de deelstaten thuis. Ik denk dat hij de juiste accenten legt. De vraag blijft hoe we de responsabilisering kunnen organiseren.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Ik ben het eens met een aantal punten die de heer Van den Heuvel en mevrouw De Ridder aanhaalden. Ik heb in mijn inleiding niets gezegd over arbeidsmigratie omdat dit een complex vraagstuk is op het vlak van bevoegdheden. Er zijn veel genuanceerde argumenten pro en contra een herschikking van de bevoegdheden. Sommige mensen vinden dat arbeidskaarten bij de verblijfsvergunningen moeten aansluiten. De verblijfsvergunningen behoren tot de federale bevoegdheden. Dat is logisch. Andere mensen vragen om meer normerende mogelijkheden voor de gewesten. Het is in elk geval een ingewikkelde discussie.

Het is niet duidelijk welk beleid de federale overheid zal ontwikkelen. We beschikken enkel over uitspraken van individuele ministers. Het beleid moet echter rekening houden met de gewestelijke en de federale bevoegdheden. Om in die samenhang te voorzien, moet het nodige overleg worden gepleegd.

De discussie over de bevoegdheidsverdeling is in feite bijna een secundaire kwestie. De heer Van Malderen heeft in dit verband een interessante opmerking gemaakt. De terughoudendheid met betrekking tot tijds-krediet en loopbaanonderbreking is aan de sterke band met het arbeidsrecht en het sociaal recht te wijten. Er zijn nu evenwel al thematische verlofregelingen. Ik vraag me af waarom we dit niet als een doelgroepenbeleid zouden bekijken. De moeilijkheid is dat de federale overheid en de federale sociale partners voor een thematische ontwikkeling hebben gekozen. Dit betekent niet dat het bestaande Vlaamse thematische beleid moet worden afgebouwd. Dit beleid bestaat nu eenmaal.

Bovendien vind ik het vanuit democratisch oogpunt weinig transparant dat twee overheden dezelfde doelstelling nastreven en de kiezer over de uiteindelijke verantwoordelijkheden in het ongewisse laten. Er zijn alvast argumenten om te verklaren dat de thematische aanpak bij het gezinsbeleid, het zorgbeleid en het beleid inzake kinderopvang aansluit. De vraag rijst waarom die bevoegdheid niet volledig bij de gewesten berust. Er zijn alvast argumenten pro en contra.

Een coherente visie op de financiering is essentieel. Dit moet een fundamenteel uitgangspunt van het debat blijven. Indien we niet over de financiële verantwoordelijkheid voor de resultaten nadenken, zullen we geen coherent beleid tot stand kunnen brengen. Het is alleszins niet mijn bedoeling hier een blauwdruk op tafel te leggen. Ik vind dit immers een zeer delicate aangelegenheid. We moeten hierover onderhandelen. Indien dit niet zou hoeven en indien we vanuit het oogpunt van de verlichte despoot kunnen vertrekken, zouden we in eerste instantie moeten kijken naar de facturen die de RVA nu moet betalen.

Het gaat hier vooral om die mensen die niet meer in de arbeidsmarkt geïntegreerd raken. Het gaat dan om duidelijk langdurig werkloos zijn. Schat dat in en vertaal het in een malus als het achteruitgaat, en in een bonus als het vooruitgaat. Splits die factuur niet, maar koppel er iets aan. Dat kan perfect gebeuren als men het erover eens geraakt. Zo kan een bijdrage van de gewesten en gemeenschappen ook perfect worden gekoppeld aan de ontwikkeling van de factuur van de overheidspensioenen in de mate dat die veroorzaakt wordt door statutairen die benoemd zijn bij de gewesten en gemeenschappen. Dat kan perfect.

Er is een wet-Vandenbroucke die met een bijzondere meerderheid is goedgekeurd, maar waar jammer genoeg

ook een plafond in zit. Dat plafond is in werking getreden en is niet meer open te breken zolang er geen akkoord is. Ik moest dat doen, want anders geraakte ik er niet door. Wat is dat voor een mechanisme? Naarmate de pensioenfactor zich ontwikkelt en als die gekoppeld is aan mensen die ooit benoemd zijn in vaste benoemingen bij en dus recht hebben op een overheidspensioen van de gewesten of gemeenschappen, is er een algebraïsche koppeling met de bijdrage die de gewesten en gemeenschappen betalen. Dat is een malus die groeit.

Zo kan ook de ontwikkeling van het gedeelte van de RVA-factuur dat te maken heeft met niet meer geïntegreerd raken op de arbeidsmarkt of langdurig afwezig zijn op de arbeidsmarkt, met een algebraïsche formule vertaald worden in een bonus of een malus naargelang de evolutie in het gewest. Dat kan perfect, maar de vraag is hoe je daarover onderhandelt.

Wij kunnen dat wel willen, maar de partner moet ervan overtuigd zijn dat dit nodig is. De partner moet er ook van overtuigd zijn dat het eindresultaat moet bestaan uit financiële responsabiliteit, hervormingsdynamiek en voldoende geld op het federale niveau. Als de partner enkel wil meedoen als het alleen maar om boni gaat voor de gewesten, dan komen we er niet.

De heer Koen Van den Heuvel: Als we vertrekken van de huidige positie waarbij de werkloosheidsgraad in Vlaanderen amper de helft is van die in de andere landsgedeelten, dan kan de bonus vooral in het andere gedeelte van het land worden gehaald.

Minister Frank Vandenbroucke: Dat zou een stimulans moeten zijn, maar er moet een evenwicht zijn.

Men moet het eens raken over bepaalde criteria. Zo moet er een echte responsabilisering zijn. De federale overheid moet op termijn voldoende middelen hebben voor fatsoenlijke pensioenen en voor de financiering van de ziekteverzekering en andere taken. Als men het eens raakt over die uitgangspunten, dan is het zaak die te vertalen in concrete mechanismen. Als men het daar niet eens over raakt, dan ben ik erg pessimistisch. Dan zal het heel moeilijk zijn om daar een goed verhaal van te maken. Ik probeer openhartig te zijn omdat u een openhartig debat wou.

De voorzitter: Mijnheer de minister, ik dank u voor deze interessante uiteenzetting op een belangrijk moment. De commissie zal daar in de komende maanden nog zeker van gedachten over kunnen wisselen.

Het incident is gesloten.